

Trendwatcher Adjiedj Bakas:

‘In 2020 wordt het management van verveling handel’

Toekomstbeeld: ultramoderne auto suist soepeltjes over de snelweg, beeldschone babe, strak in het vel, begeeft zich kwiek naar haar internetdate, bomvolle bussen rijden dagelijks naar de nieuwste attractieparken. Tot dusver een realistisch beeld en niet bepaald vernieuwend. Behalve dan dat de auto wordt bestuurd door een achtentachtigjarige snelheidsduivel, de babe al even bejaard is en de bussen niet bevolkt worden door gillende schoolkinderen, maar door uitgelaten oudjes met flitsende rollators.

Tekst: Claudia van der Sluis

Foto's: Evert-Jan Daniels

Volgens Adjedj Bakas (41) hebben senioren de toekomst. En inderdaad, de eerste omroep voor ouderen is al in oprichting en vijftigplussers zoals Connie Breukhoven en Patricia Paay geef je echt niet ouder dan veertig. Met nieuwe heupen, knieën en pacemakers en een overvloed aan beauty & wellness faciliteiten is het straks buitengewoon comfortabel toeven in Nederland, dat volgens Bakas een renteniersland wordt. Onze hoogbejaarde bewoners zullen op zoek naar nieuwe kicks de economie naar grote hoogte stuwten. Straks is het absoluut hot om grijs te zijn.

Op het kantoor van zijn bedrijf Dexter komt Bakas mij halverwege de gang met uitgestoken hand tegemoet. In zijn strak gesneden donkerblauwe pak oogt hij slanker dan op de foto. 'Zeg maar 'je' hoor,' zegt hij hartelijk en gaat me voor naar zijn chique werkkamer. In dit minimuseum staan schitterende kunstvoorwerpen uitgestald die hij heeft meegesleept van zijn reizen over onze globe. Vijf maanden per jaar vertoeft Bakas in het buitenland. India, China, en Japan zijn vertrouwd terrein voor hem. Van de trends die hij er waarneemt verwacht hij ontwikkelingen waarover hij gewaagde en niet zelden verontrustende uitspraken doet met betrekking tot de toekomst van Nederland. Hij deelt het allemaal op luchtige toon mee met onvervalst gevoel voor humor en een groot relativiseringsvermogen.

Bakas, Nederlander van Indiase komaf, geboren in Suriname, signaleert zeven megatrends die alles ingrijpend zullen omgooien: verandering van democratie, bevolking, economie, cultuur, tradities, veiligheid en geloofsbelevingen. Aan die zeven megatrends liggen twee internationale megatrends ten grondslag: de opkomst van Azië, en de plek van Nederland daarin, en het internationale conflict tussen de moslims en het westen, dat uiteraard grote gevolgen heeft voor Nederland. Niets blijft meer zoals het was. Nieuwe waarden en normen, volkomen nieuwe tijden. Zijn ideeën en verwachtingen heeft Bakas vastgelegd in een mollig boek: *'Megatrends Nederland'*. De kaft voelt als een zacht kussentje en is in vrolijk rood-oranje ook een feest voor het oog. De uitvoering van het boek is toepasselijk voor de boodschap die erin besloten ligt, want het is vooral geschreven voor mensen die bang zijn voor de toekomst. Volgens Bakas valt het allemaal erg mee, ondanks enkele wat verontrustende ontwikkelingen. Maar zo ging het ook in de laatste honderd jaar. 'We hadden een fantastische eeuw, met maar twee dingen die wat griezelig waren, de nazi's en het communisme,' zegt hij. 'We hebben het toen ook overleefd en zijn enorm vooruitgegaan met technologie en wetenschappen.'

Dat valt ook in de komende eeuw te verwachten. De 'terroristjes' zorgen in ieder geval voor heel wat reuring in ons meestal zo gezellige land. Conclusie: Het kan nu eenmaal niet altijd paradijs zijn.

Een van de veranderingen betreft het einde van de verzorgingsstaat. 'Het kon niet duren,' zegt Bakas, ontspannend achterover leunend in zijn stoel. 'Het past niet meer bij deze tijdgeest. Je ziet al dat vijfenvijftigplussers in een groep appartementen een flat kopen en zelf de verpleegster en thuiszorg regelen als het nodig is. Dat gaat steeds meer gebeuren. Zo'n rollator kost dertig euro, daar ga je toch niet op wachten? Dat regel je zelf.'

Die rollators worden trouwens een gat in de markt, voorspelt hij, jonge ontwerpers gaan hippe exemplaren ontwerpen. 'Prachtig,' lacht hij enthousiast. In Azië, waar de vergrijzing al meer een feit is dan hier zag hij al een bijzondere trend voor de oudjes: senioren dragen een mobiele telefoon die altijd openstaat voor twee of drie mensen, voor de partner, de kinderen en de verzorgster. 'Je hoeft dus niet meer te wriemelen met de toetsen maar hebt gelijk contact met de persoon die je nodig hebt.' Hij veert op: 'Dat gaat gelijk van "Hallo mam, wat is er aan de hand?" en dat hangt om je nek. Een soort babyfoonidee, hartstikke leuk. Dat komt hier vanzelf. Als een overheid dat allemaal moet gaan managen wordt dat onbetaalbaar, dus laat mensen dat maar zelf regelen, dat is veel efficiënter.'

Ook het wonen in twee landen wordt een trend en is niet alleen voor-

behouden aan jonge trendsetters en pensio-nado's met voldoende ping ping. De oudere uit de arbeidersklasse gaat immers nu ook al naar Torremolinos en heeft daar een flat. Wij zijn een van de vijftig rijkste landen ter wereld en dat blijft nog wel even duren. De pensioenfondsen zitten vol, er zijn grote beleggers overal, het gas hebben we nog een hele tijd. Ja, de komende vijftig jaar valt het echt allemaal mee, meent een optimistische Bakas.

De vergrijzing van Nederland heeft gevolgen:

we dutten langzaam in, we krijgen een slaapland, een renteniersnatie. Dat belooft weinig spannends. De definitie van een slaapland is weinig ambitie, stabiel politiek klimaat, niet innovatief, schrijft Bakas in zijn boek. 'Als totaalklimaat,' verduidelijkt hij. 'Er zal wel ruimte zijn voor innovatieve individuen en bedrijven, maar de totale sfeer in het land zal niet zo zijn. In China is de sfeer overal "wij worden sterk, wij worden de volgende supermacht." Iedereen heeft dat, van hoog tot laag van rijk tot arm. Hier in Nederland, en dat wordt straks steeds meer, heerst de rust van het bejaardentehuis. Zo van jongens, tut tut, ho ho. Onthaasten. Natuurlijk is er wel ruimte voor een aantal ambitieuze jonge mensen die veel kunnen verdienen aan die pretindustrie, er moet van alles gebouwd worden voor die bejaarden. Heus, het management van verveling wordt handel.' Nu al is internet voor veel ouderen een onweerstaanbare ontsnappingsroute uit de dagelijkse sleur. Chatten met de kleinkinderen, online patiënten en bridgen, fora en weblogs bezoeken en de eigen mening luidkeels laten gelden. 'Ouderen worden straks allemaal opgelapt met plastic heupjes en pacemakers. Clubs voor weduwen of gescheiden vrouwen, het bestaat al. Zij gaan met elkaar van alles doen en regelen heel veel via internet, erg leuk. Dat krijg je steeds meer.'

Niet alleen onze ouderen zullen van de steeds beter ontwikkelde pretcultuur kunnen genieten. Bakas is ervan overtuigd dat Nederland hét nieuwe vakantie-land wordt voor de Aziaten. China heeft straks een middenklasse van driehonderd miljoen mensen, evenals India. 'Als de middenklasse van de buitenlanders straks één keer per jaar hier komt is dat hartstikke handel. Voor de Aziaten is Nederland één groot Disneyland met zijn grachtengordel, en mooie steden als Dordrecht, Haarlem en Maastricht. En als ze hier op vakantie komen dan is het niet zoals wij met de caravan volgeladen met aardappels en pinda-kaas, maar om uit te geven. Véél uit te geven. Ze kopen nu al meer dan de Japanners. Geen souvenir-tje made in China en dan tien keer de prijs, maar allemaal dingen van hier.'

Er zal genoeg werk zijn voor lager geschoolde mensen, evenals voor hoger opgeleiden. De hele marktindustrie zal zich richten op creativiteit, gaming en entertainment. Het wordt alleen maar leuker.

Er is nog meer goed nieuws. Ons land is nu zo ongeveer het dichtstbevolkte land ter wereld, maar dat gaat veranderen.

Nederland wordt leger, de bevolking krimpt in met 20-40%, we kunnen weer ademen. Over vijf jaar kunnen vrouwen zwanger worden zonder hulp van mannen, maar de Europese vrouw is al in baarsteking, ze heeft er geen zin meer in, wil andere dingen doen. Dat heeft gevolgen. Op wereldniveau betekent het dat zij machtiger wordt. 'Kijk,' zegt Bakas, 'in deze tijd waar multi-mapping en multi-tasking belangrijker wordt moet je meerdere dingen tegelijk kunnen doen. Vrouwen konden dat altijd al beter dan mannen. Mannen moeten zich op een ding concentreren en afmaken en gaan dan pas aan het volgende beginnen. Vrouwelijke hersenen zitten wat anders in elkaar dan mannelijke hersenen. Vrouwen kunnen én tegelijk koken én tv kijken én de kinderen in de gaten houden. Wat je nu ziet hoort bij deze nieuwe tijd. Je moet én je mails kunnen doen én nog even snel wat dan ook én nog de radio én nog even de tv. Dit is dus bij uitstek het tijdperk dat vrouwen de macht kunnen grijpen. Maar wat zie je gebeuren? Dat de jonge mannen van nu worden opgeleid tot metro-seksuelen. Dat is een hetero die allerlei dingen van homo's heeft opgenomen, kleren zoals David Beckham draagt bijvoorbeeld. Die jongens van nu worden geboren als metro-seksueel en kunnen wat vrouwen altijd al konden: zij kijken TMF, sms'en en telefoneren op hetzelfde moment, bladeren in een tijdschrift en voeren tegelijkertijd een gesprek. Ik zeg ook: "Vrouwen, als je het nu wil, doe het dan, want die jongens worden straks je concurrenten."

Dat vrouwen openlijk de macht gaan grijpen verwacht hij echter niet. 'Ze hebben zoiets van, moeten wij dat nu doen? Wat een gezeur, laat die kerels dat maar doen, laat die maar spelen. Vrouwen kunnen vanaf de backseat veel meer macht uitoefenen.'

Op dit moment is het al gaande. In managementfuncties verlaten vrouwen de bedrijven en gaan van huis uit werken omdat het makkelijker te combineren is als freelancer met kinderen, werken en vrije tijd. Slim bekeken. Ze worden dan ingehuurd, kunnen hun ding gewoon doen en verdienen nog meer ook.

Zijn boodschap klinkt wel erg fris en vrolijk, wat vindt hij zelf verontrustend? 'Meer geweld, met meer wapens,' is het antwoord, plotseling een stuk serieuzer. 'We waren natuurlijk tot nu toe het Land van Ooit met Madurodam als hoofdstad. Wat is er nou de afgelopen zestig jaar aan geweld gebeurd in dit land? Een of twee treinkapertjes in de jaren zeventig en de moord op Fortuyn en de moord op van Gogh. Dat was het ongeveer in zestig jaar. Ik denk dat wij een beetje verwend zijn door de rust. Kijk naar wat Frankrijk in dat tijdsbestek heeft meege-

maakt, of een Brazilië, India of China... veel meer geweld. We worden nu een deel van de grote boze wereld, een onderdeel van Europa, daar moeten we aan wennen, het betekent meer geweld. Met zwaardere straffen alleen red je het niet. Kijk eens naar het nucleair afval dat straks overal ligt. Terroristen kunnen zo een portable atoombom maken... griezige ontwikkelingen. Zo'n land als Noord-Korea, dat straatarm is en met de rug tegen de muur staat en wel kernbommen heeft... Dat soort landen wordt steeds bozer, daar moet je vreselijk aan werken om die in de hand te houden.'

De islam komt ter sprake. Een vreugdeloos onderwerp hoor, vindt hij. Er is al zoveel over gesproken en geschreven. 'We krijgen een eeuw van machtsstrijd, een eeuw van geweld, ook in Nederland,' voorspelt hij. 'Je krijgt het straks in de steden, ook tussen islamitische en niet-islamitische allochtonen. Vergis je niet, de vrouw die de tasjesdief doodreed was een negerin. Die pikken dat dus niet, hebben er geen zin in. Het is ook een totaal andere cultuur. Moslima's moeten als maagd het huwelijk in, maar negerinnen leren dat als je een prins wilt scoren je eerst veel kikkers moet kussen.'

In die machtsstrijd tussen de verschillende bevolkingsgroepen willen de Nederlanders volgens Bakas geen duidelijk standpunt innemen. 'De ellende met veel Nederlanders is dat zij een 'weg met ons' mentaliteit hebben. Het zijn gewoon geen knokkers. Ik had het van de week nog... ik ging brood kopen bij de bakker, er komt een Marokkaan binnen, die zoekt naar voren en begint: "ik wil..." Ik zei tegen hem: "Ben jij belazerd, op je beurt wachten." Niemand van die klanten zei wat. Dan denk ik, jongens als je het zó doet, natúúrlijk word je dan gekoloniseerd.' Maar niet alleen bij de bakker, ook op universiteiten is het te merken. Met smaak vertelt hij: 'De islamitische studentenvereniging wilde op bezoek bij de blanken- en de negerstudentenvereniging, daar wordt bier geschonken. Ze komen alleen als iedereen sapjes drinkt. Nou de blanken gaan allemaal aan het sap, de negers hebben zoiets van rot op, wij hebben het bier en jullie een sapje, anders kom je maar niet.' Hij vertelde dat verhaal op een lezing van blanke managers en vroeg hen wat ze

‘*MOSLIMA’S MOETEN ALS MAAGD
HET HUWELIJK IN, MAAR
NEGERINNEN LEREN DAT ALS JE
EEN PRINS WILT SCOREN JE
EERST VEEL KIKKERS MOET
KUSSEN*’

ervan konden leren. Het antwoord was: meer negers importeren.

Hoofdschuddend, alsof hij het zelf niet kan geloven: 'Hálo, dit is wat ik bedoel! Daarom is het zo ontzettend makkelijk om dit land te koloniseren. Daarom begrijp ik die Lonsdaletypjes wel, die denken ja, ammehoela. Dat schiet door naar de andere kant, die richten zich dan in Uden op de Turkse moskee. Dom, want de Turken zijn de meest liberale, daar heb je echt geen last van. Zij hebben ook al

tachtig/negentig jaar een seculiere traditie, een scheiding van moskee en staat. Bovendien wordt Turkije straks een belangrijk land. Het ontwikkelt zich economisch heel erg goed met een jonge bevolking, dus het is goed om met die Turken samen te werken. Maar het is een soort overtrokken reactie op die ons kent ons mentaliteit. Dit gaat dus de hele eeuw duren, meer geweld.' Onmiddellijk weer relativerend: 'Ach, in Amerikaanse steden is ook veel geweld en toch zijn het leuke steden. En zo was het in de Gouden Eeuw ook.'

Tot slot, hoe zit het met onze positie in Europa? Wat gaat er in de komende tijd gebeuren? 'De kleine landen zijn de rijkste landen, zij houden door de rijkdom relatief veel macht. Duitsland en Frankrijk zijn groter en hebben meer problemen. De kleine landen zijn proeftuinen.' Bakas geeft als voorbeeld de Scandinavische landen waar wij veel van zouden kunnen leren. Noorwegen bijvoorbeeld is behoorlijk innovatief en exporteert waterkrachtenergie naar Nederland. Denemarken is eigenaar van vijftientig luchthavens in de hele wereld waaronder Mexico City. 'Doordat zij die vliegvelden bezitten kunnen ze bepalen hoe de vliegtuigjes vliegen en vormen ze de peilers van de Deense economie. En kijk eens naar Finland met Nokia. Wat dat betreft zie je dat er heel veel mogelijk is in de kleine landen. Dat kan Nederland natuurlijk ook.' We zouden ons volgens Bakas behalve

op pret ook op watermanagement moeten richten. 'Tachtig procent van de wereldbevolking woont aan het water, of het nou een rivier is of aan zee.' Opgewekt: 'Dus iedereen die bang is voor natte voeten gaan wij redden. Kom naar ons, wij gaan het u leren! Wij worden de grote proeftuin voor steigers in het water, daar zitten kansen genoeg in.' Want je moet wel blijven denken in kansen. 'Zo af en toe een aanslagie, daar moet je je niet door van de leg laten brengen,' zegt hij dan op geruststellende toon. 'De Duitsers hebben dat gehad met hun Baader-Meinhof-groep, de Italianen hadden de rode brigades en Spanje de ETA. Maar die mensen geven de terreur een plek in hun leven. De Spanjaarden worden echt niet meer warm of koud van een ETA aanslag. Hun economie lijdt er niet onder, hun optimisme lijdt er niet onder, hun bedrijvigheid lijdt er niet onder. Het is deel van het leven jongens, get real.' ◀

Uitgeverij Scriptum
ISBN: 9055943819
Prijs: € 19,95

"De ene helft van de wereld kan de genoegens van de andere helft niet begrijpen." – JANE AUSTEN –